

Albertin vul dapli cumpetenzas per las vischnancas

La regenza è pronta d'acceptar sia incumbensa parlamentara da deputà Daniel Albertin en il senn da sias explicaziuns

DA MARTIN CABALZAR

■ **Sco quai che deputà Daniel Albertin (pcd Alvaschain) ha constatà en sia incumbensa parlamentara daventan las vischnancas tras las fusiuns adina pli grondas e pli efficientas. Conseguentmain stuessia il chantun era surdar a las vischnancas dapli cumpetenzas.** En in' incumbensa segnada da 50 collegas pretendà deputà *Daniel Albertin* (pcd Alvaschain) da dar «en moda consequenta dapli atenziun al princip da subsidiarità en il rom da legislaziuns futuras e da laschar per regla las cumpetenzas tar las vischnancas, sch'igl è relevant da tegnair quint da las relaziuns localas». En quest senn duai vegnir dà pled e fatg tar mintga revisiun futura da leschas ed ordinaziuns pertge ch'il chantun duai esser competent per ina procedura e per ina decisiun.

Rinforzar l'abiltad d'agir da las vischnancas

En sia risposta accentuescha la regenza ch'ella s'engaschia dapi lung temp a moda consequenta per in rinforzament da las vischnancas. Cunzunt ils trais projects che concernan il federalissem – la refurma da la gulivaziun da finanzas, la refurma da vischnan-

cas e la refurma dal terrori – han l'intent da rinforzar l'abiltad d'agir e la capacitat da prestaziun (autonomia) da las vischnancas. Uschia vegnia l'engaschi finanziel dal chantun augmentà en la gulivaziun da finanzas considerablamain. Fusiuns da vischnancas vegnian promovidas cun cleras finamiras e la refurma dal territori dettia a las vischnancas la libertad necessaria da decider sch'ellas veglian delegar incumbensa a la regiun u betg. «Il princip da subsidiarità è ina pit-

ga purtanta da noss sistem federalistic», scriva la regenza. Tegnend quint da quest princip vegnian las incumbensa publicas attribuidas da princip a quel plaun che las po ademplir ellas il meglier. Vischnancas flai-vlas favuriseschian tendenzas da centralisaziun, entant che vischnancas fermas vivian en ina dretga autonomia e possian ademplir las incumbensas surdadas ad ellas a moda ordvart cumpetenta e professiunala. Il chantun Grischun saja da vigl ennà stà superbi da

l'autonomia communal e vuleschia sche pussaivel anc rinforzar quella.

Sin buna via, dentant anc betg a l'arrivada

Tenor las decisiuns strategicas dal cussegl grond duai il dumber da vischnancas vegnir reduci fin l'onn 2020 a 50 fin 100 ed a lunga vista schizunt a main che 50. La regenza constatescha verbalmain: «La refurma da vischnancas è bain sin buna via, dentant anc betg a l'arrivada.» Sut l'aspect da las finamiras da la refurma e da las numerusas fusiuns dals ultims onns pretendia l'incumbensa ina chausa che vegnia era sustegnida da la regenza.

Resguardar il princip da la subsidiarità

Plinavant accentuescha la regenza che las directivas per la legislaziun deliberadas dalla regenza l'onn 2010 prevesian ch'i stoppia mintgamai vegnir examinà sche il plaun statal pli bass fiss betg abel da schliar meglier il problem, uschia che la necessitad d'in relasch chantunal vegniss exclud. Quai che saja fin quà vegnì examinà entaifer da l'administraziun chantunala e che vegn circumscrit sco resumaziun en la missiva al cussegl

grond possia senz'auter era vegnir mussà publicamain. I saja era ses avis che las consequenzas d'in project chantunal vegnian preschentadas da maniera pli transparenta e cumplessiva en quai che concerna ils effects sin las vischnancas. Uschia duai vegnir mussà en l'avegnir gia en il rom d'in project da consultaziun tge consequenzas ch'il project ha la finala per las incumbensas da las vischnancas, per lur cumpetenzas e per lur finanzas. Vegnia tratg en consideraziun da delegar in' incumbensa existenta u nova al chantun stoppian ils motivs per quest pass vegnir explitgads en moda e maniera cumplessiva. En general stoppia vegnir guardà da maniera consequenta tar la legislaziun chantunala che la libertad d'agir da las vischnancas na vegnia betg restrenschiada, mabain sche pussaivel augmentada.

Per prevegnir a malchapientschas dat la regenza dentant pais a la constataziun ch'igl n'è en in sistem federalistic bain funcziunont betg nunproblematic d'avair differentas soluziuns per ademplir las incumbensas. Percunter na possia quai betg esser che precripziuns vegnian observadas en ils differents lieus a moda differenta. La regenza è pronta d'acceptar l'incumbensa en il senn da las explicaziuns.



Deputà Daniel Albertin vulesc rinforzar las cumpetenzas da las vischnancas.

FOTO Y. BÜRKL